

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA
UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

KLASA: UP/I-612-08/25-06/0056

URBROJ: 532-06-02-02/1-25-2

Zagreb, 29. rujna 2025.

Ministarstvo kulture i medija (OIB 37836302645) na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine" broj 145/24) i članka 4. stavka 2. te članka 7. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 19/2023), donosi

ODLUKU

1.

Proglašava se da **Crkva sv. Petke (Paraskeve) s grobljem u Kolarini**, grad Benkovac, ima status kulturnoga dobra.

2.

Obuhvat kulturnoga dobra iz točke 1. ove Odluke određen je k. č. br. *62/1 (zk. č. 62/1ZGR, zk. ul. 412) i *62/2 (zk. č. 62/2ZGR, zk. ul. 413) k. o. Perušić.

Kopija Izvoda iz katastarskog plana Državne geodetske uprave, Područnog ureda za katastar Zadar, Odjela za katastar nekretnina Benkovac (OSS evidencijski broj: 1724457/2025) od 20. lipnja 2025. g. u mjerilu 1:1000, s ucrtanim granicama kulturnoga dobra, sastavni je dio ove Odluke.

3.

Utvrđuje se sljedeći sustav mjera zaštite kulturnoga dobra iz točke 1., unutar granica iz točke 2. ove Odluke:

- zaštitni i drugi radovi na predmetnom kulturnom dobru mogu se poduzeti samo uz prethodno odobrenje Ministarstva kulture i medija;
- vlasnik kao i drugi imatelj kulturnog dobra dužan je je provoditi sve mjere zaštite koje se odnose na održavanje predmetog kulturnog dobra, a koje odredi Ministarstvo kulture i medija;
- o svim promjenama na kulturnom dobru, oštećenju ili uništenju kulturnog dobra, odmah, a najkasnije sljedećeg dana potrebno je obavijestiti Ministarstvo kulture i medija;
- predmetno kulturno dobro ili njegovi dijelovi mogu biti predmet kupoprodaje samo pod uvjetima iz članka 78. – 83. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 145/24.);
- u slučaju radova iskopa, obvezno je provođenje arheološkog nadzora ili istraživanja.

Crkva sv. Petke:

- na predmetno kulturno dobro se u okviru cjelovite zaštite i očuvanja povijesne, arhitektonske, starosne i uporabne vrijednosti primjenjuju metode sanacije, konzervacije, restauracije, uz poštivanje izvornoga oblikovanja, sustava gradnje, materijala i funkcije prostora;
- svim radovima kojima se zadire u konstrukciju građevine ili kojima se mijenjaju svojstva kulturnog dobra, mora prethoditi izrada odgovarajuće dokumentacije (idejni ili glavni arhitektonski projekt), sukladno uvjetima Ministarstva kulture i medija.

Groblje:

- potrebno je očuvati integritet starog groblja uokolo crkve, na k. č. br. 62/2 k.o. Perušić, na način da se sačuvaju gabariti s ogradnim suhozidom te sve povijesne grobne strukture (kamene nadgrobne ploče i spomenici). Redovito provoditi akcije čišćenja i održavanja grobljanske površine te brinuti na odgovarajući način o stoljetnom drveću;

- nije dozvoljena gradnja predimenzioniranih grobnica s upotrebom neprimjerenog recentnog materijala kao npr. beton ili crni mramor;
- nove grobnice potrebno je uskladiti s ambijentalnom cjelinom starog groblja, pazeći na dimenzije, oblikovanje i materijale. Smještaj novih grobnica ne smije ugroziti postojeće kamene nadgrobne ploče i spomenike. Prije radova potrebno je zatražiti od nadležnog Ministarstva kulture i medija posebne uvjete, a zatim odobrenje.
- prilikom izvođenja bilo kakvih zemljanih radova, obvezno je provesti arheološki nadzor i/ili istraživanje.

Povijesni grobovi prekriveni s monolitnom pločom (moguće stećci) ili oni prekriveni s više kamenih ploča označeni s vertikalnim kamenom kod uzglavlja i nogu:

- očuvanje kamenih nadgrobnih ploča *in situ* u zatečenom stanju, zadržavajući izvorno oblikovanje i materijale;
- dopušta se redovno održavanje i manji popravci, dok za sve ostale radove koji mogu utjecati na svojstva kulturnog dobra, potrebno je zatražiti posebne uvjete od Ministarstva kulture i medija;
- dozvoljava se primjena sljedećih metoda: sanacija, konzervacija i restauracija.
- Zabranjeno je ploče uklanjati ili premještati bez odobrenja nadležnog tijela.
- Prilikom bilo kakvih zemljanih radova u blizini nadgrobnih ploča, potrebno je osigurati arheološki nadzor i/ili istraživanje.

Povijesni kameni nadgrobni spomenici označeni križem (19./20. st.):

- očuvanje svih povijesnih nadgrobnih spomenika *in situ* u zatečenom stanju, zadržavajući izvorno oblikovanje, elevaciju i materijale, što uključuje očuvanje poklopne ploče, križa, natpisa i dr.;
- dopušta se redovno održavanje i manji popravci, dok za sve ostale radove koji mogu utjecati na svojstva kulturnog dobra, potrebno je zatražiti posebne uvjete od Ministarstva kulture i medija. Dozvoljava se primjena sljedećih metoda: sanacija, konzervacija i restauracija.

Ogradni suhozid oko groblja

- očuvanje suhozida *in situ* u zatečenom stanju, zadržavajući izvorno oblikovanje i materijale;
- obnoviti devastirane dijelove suhozida, pogotovo na njegovoj južnoj i zapadnoj strani, na način da se obnove do visine oko 0,50 m. Ostatak suhozida urediti s očuvanjem izvorne visine;
- nije dozvoljeno odnositi kamenje sa suhozida te ga koristiti u druge svrhe.

4.

Predmetno kulturno dobro s granicama iz točke 2. ove Odluke i mjerama zaštite i očuvanja kulturnih dobara upisat će se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem **Z – 7938**.

5.

Nalaže se tijelu državne uprave nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu provedba zabilježbe kulturnog dobra u katastar i zemljišnu knjigu na katastarskim česticama utvrđenim ovom Odlukom.

O b r a z l o ž e n j e

Srednjovjekovna crkva sv. Petke (grč. Paraskeve) s grobljem u Kolarini nalazi se nedaleko Benkovca, na izoliranoj lokaciji uz cestu, čija se pozicija ističe skupinom visokih karakteristično mediteranskih stabala vidljivih iz daljine u ravnokotarskom krajoliku. Radi smještaja na graničnom području dvaju naselja, katastarski pripada općini Perušić (Benkovački), iako je od davnina znana kao crkva s grobljem u Kolarini. Građena je tijekom 12./13. stoljeća u romaničkom slogu kao katolička crkva sv. Jurja, a krajem 17. stoljeća predana je na korištenje vjernicima pravoslavne vjeroispovijedi. Do kraja 19. stoljeća nosi titular sv. Georgija, a zatim se mijenja u sv. Petku (Paraskevu).

Crkva je jednostavnog tlocrta, jednobrodna s polukružnom apsidom, orijentacije SZ-JI, dimenzija 10,5 x 5,7 m. Građena je od priklesanog kamena položenog u redove i ožbukana vapnenom žbukom izvana i u unutra, dok je na vrhu prekrivena dvoslivnim krovom s pokrovom od kamenih ploča – škrlja. Tlocrtno je određuju pravokutni trotravejni bačvasto presvođeni brod i polukružna presvođena istaknuta apsida. Polubačvasti svod nad crkvenim brodom ojačavaju dvije istaknute pojasnice koje se upinju na

masivne pilastre uz bočne zidove. Na prijelazima pilastra u pojasnice postavljeni su profilirani imposti. Unutrašnjost broda popločana je kamenim pločama, a u svetištu je oltar s kamenom menzom. Radi istočne liturgije, u 18. stoljeću dodan je ikonostas ispred apside, razdijelivši na taj način svetište od ostatka broda. Prema rasporedu i ikonografskoj tematici ikonostas pripada tipu viskohloltarnih pregrada s više vodoravnih redova. Starijem dijelu ikonostasa pripadaju gornji dijelovi pregrade i Carske dveri koji su izrađeni u duhu tradicionalne ruske ikonografije uz kasnobarokne elemente zapadnog slikarstva. Prema natpisu „Proto Marko Vitas 1833.“ ispisanom na ikoni Isusa Krista, ikone se mogu datirati u kraj 18. ili početak 19. stoljeća, s tim da potpisana osoba vjerojatno predstavlja naručioca ikona, a ne slikara. Četiri prijestolne ikone u donjem dijelu ikonostasa dodane su kasnije. Slikane su historicističkim stilom te označene natpisom s imenom zadarskog slikara Danila Petranovića i godinom 1892. Danas se u crkvi nalaze samo tri prijestolne ikone: Krist na tronu, Bogorodica s Kristom na tronu i Sv. Ivan Krstitelj. Titularna ikona sv. Georgija, kao i starije ikone Carskih dveri s prikazom Navješnja trenutno su u Manastiru Krka, dok su sve ostale starije ikone iz gornjeg dijela ikonostasa (nestale za vrijeme Domovinskog rata) vjerojatno u Beogradu.

Glavno pročelje crkve sv. Petke rasčlanjeno je tipičnim romaničkim portalom sa srpastim lukom, a uvučeni nadvratnik i luneta ukrašeni su reljefno izvedenim križevima. Nad portalom u zabatnoj zoni je mali kružni otvor, a na vrhu najrecentnija dogradnja – zvonik na preslicu neoklasicističkih osobina, koji danas nosi dva zvona izrađena 1935. godine. Južna fasada rastvorena je bočnim vratima u srednjem traveju i tipično romaničkim lučno svedenim uskim prozorom na trećem traveju. Identičan prozor javlja se i u osi apside.

Uokolo crkve nalazi se mjesno groblje koje vjerojatno potječe još od srednjovjekovnog razdoblja, na što ukazuju neke od sačuvanih nadgrobni ploče. Opasano je djelomično sačuvanim niskim suhozidom, a na ulazu u groblje stoji urezana godina 1820. koja označava njegovo proširenje. Unutar starog dijela groblja uz nadgrobne spomenike iz 19./20. stoljeća, vidljivi su i grobovi prekriveni s jednom ili više kamenih ploča starije provenijencije. Nema podataka kojem razdoblju pripadaju ovi ukopi, ali postoji mogućnost da je groblje osnovano zajedno s crkvom te vjerojatno u funkciji od srednjovjekovnog perioda 12./13. stoljeća pa nadalje. Unutar starog dijela groblja evidentirano je oko 45 povijesnih grobnih struktura, koje se tipološki mogu podijeliti u tri skupine:

- Grobovi prekriveni monolitnim pločama (moguće stećci) (evidentirano 14);
- Grobovi prekriveni s kamenim pločama te označeni vertikalnim kamenom kod uzglavlja i nogu (evidentirano 20);
- Kameni nadgrobni spomenici s križem i natpisom iz razdoblja prijelaza 19./20. st. (evidentirano 11).

Crkva sv. Petke (Paraskeve) na groblju u Kolarini jedna je od najcjelovitije sačuvanih romaničkih crkava iz 12./13. stoljeća na širem području zadarskog zaleđa te kao takva predstavlja izuzetno vrijedan primjer srednjovjekovnog sakralnog graditeljstva s očuvanom liturgijskom funkcijom do danas. Osim kulturno-povijesne, arhitektonske, društvene, sakralno-duhovne, znanstvene i umjetničko-estetske vrijednosti, zajedno sa starim dijelom groblja s karakteristično mediteranskim zelenilom čini sakralnu cjelinu koja svojom slikovitom pojavom utječe na sveopću vizuru i ambijentalni doživljaj kraja u kojem se nalazi.

Na osnovi postupka provjere i stručnog vrednovanja kojim je utvrđeno da su ispunjeni svi kriteriji propisani člankom 14. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Stručno povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnoga dobra, na sjednici održanoj 18. srpnja 2025. godine donijelo je odluku kojom proglašava da **Crkva sv. Petke (Paraskeve) s grobljem u Kolarini** status kulturnoga dobra u smislu članka 15. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te se, sukladno članku 19. stavku 2. istoga Zakona, određuje upis u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara (točka 4. Odluke).

O ovom postupku stranka(e) je (su) prethodno obaviještena(e), sukladno članku 15. stavku 4. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Obuhvat kulturnoga dobra (točka 2. Odluke), sustav mjera zaštite (točka 3. Odluke) i nalaganje tijelu državne uprave nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu provedbu zabilježbe kulturnog

dobra u katastar i zemljišnu knjigu na katastarskim česticama utvrđenim ovom Odlukom (točka 5. Odluke) određeni su sukladno članku 19. stavcima 2. i 5. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Člankom 126. stavkom 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, br. 145/24.) propisano je da će ministar nadležan za kulturu donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, između ostalih, i pravilnik iz članka 20. stavka 4. ovoga Zakona, kojim se propisuje oblik, sadržaj i način vođenja Registra, dok stavak 3. istoga članka Zakona, propisuje da do stupanja na snagu propisa iz stavka 2. ovoga članka, ostaju na snazi između ostalih i Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 19/23.)

Iz navedenih razloga riješeno je kao u izreci.

Uputa o pravnome lijeku:

Protiv ove Odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom nadležnom Upravnom sudu. Tužba se podnosi u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija. Tužba se predaje nadležnom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom. Uz tužbu se dostavlja izvornik ili preslika ove Odluke za Upravni sud, prijepis tužbe i priloga za tuženika, a ako ih ima i za svaku zainteresiranu osobu.

Dostaviti:

1. *Svim vlasnicima i drugim imateljima – objavom Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija:*
Srpska pravoslavna crkva u Hrvatskoj, Eparhija dalmatinska, Crkvena općina Benkovac, Kralja Dmitra Zvonimira 42 B, 23 420 Benkovac
Srpska pravoslavna crkva u Hrvatskoj, Eparhija dalmatinska, Eparhijski upravni odbor, Težačka 8, 22 000 Šibenik
Grad Benkovac, Šetalište kneza Branimira 12, 23 420 Benkovac;
Društveno vlasništvo Perušić groblje;
Pupovac Mirko, pok. Jovana
Bižić Todor, pok. Todora
Bižić Jovan, pok. Jozipa
Šarić Mile, pok. Pere
Šarić Tome, pok. Pere
2. Općinski sud u Zadru, Zemljišnoknjižni odjel Benkovac, Ul. Stjepana Radića 10, 23 420 Benkovac
3. Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar Zadar, Odjel za katastar nekretnina Benkovac, Ul. Stjepana Radića 10, 23 420 Benkovac
4. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Runjaninova 2, 10 000 Zagreb, Područna konzervatorska služba Zadar
5. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za arhive, knjižnice i muzeje, Runjaninova 2, 10 000 Zagreb, Odjel za Registar kulturnih dobara RH, ovdje
Pismohrana, ovdje

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA
PODRUČNI URED ZA KATASTAR ZADAR
ODJEL ZA KATASTAR NEKRETNINA BENKOVAC

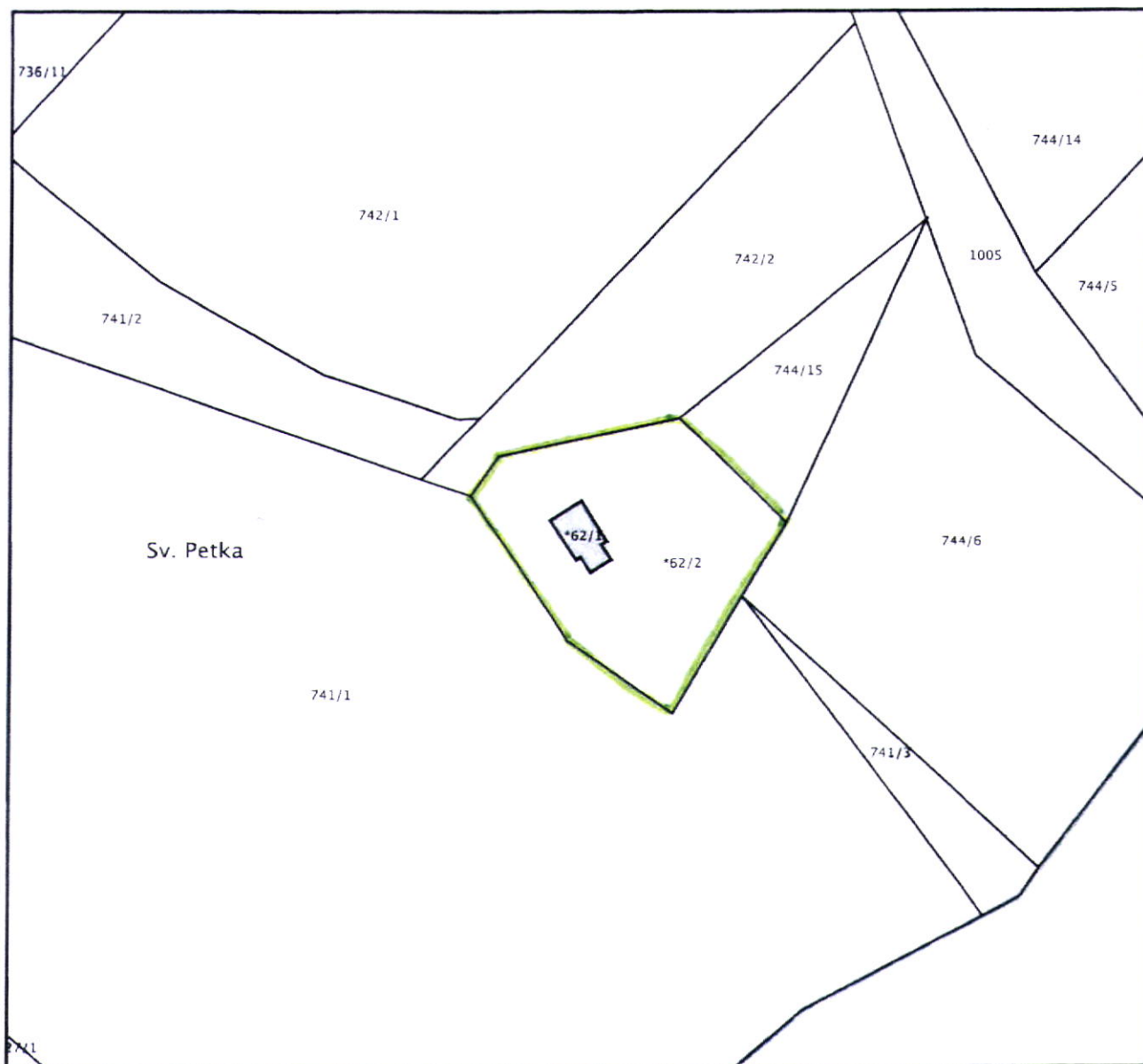
K.o. PERUŠIĆ
k.č.br.: *62/1

Stanje na dan: 20.06.2025.

OSS evidencijski broj: 1724457/2025

IZVOD IZ KATASTARSKOG PLANA

Mjerilo 1:1000
Izvorno mjerilo 1:2904

Sukladno Zakonu o upravnim pristojbama (»Narodne novine«, br. 115/16) te Uredbi o tarifi upravnih pristojbi (»Narodne novine«, br. 92/21 i 93/21), upravna pristojba po Tar. Br. 1. ne naplaćuje se.

Kontrolni broj: 32055100aae4125

Skeniranjem QR koda navedenog na ovom elektroničkom zapisu možete provjeriti točnost podataka. Isto možete učiniti i na internet adresi <http://oss.uredjenszemlja.hr> public pristupni dokument unesom kontrolnog broja. U oba slučaja sustav će prikazati izvornik ovog dokumenta. U slučaju da je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, Državna geodetska uprava potvrđuje točnost dokumenta i stoga podataka u trenutku izdaje spisa.